

จีนซื้อกิจการผลิตเนื้อสุกรรายใหญ่ที่สุดในโลก

ยุทธศักดิ์ วัฒนาศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เมื่อปลายเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา มีข่าวใหญ่ คือ บริษัทว่งฮุย ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ตั้งในมณฑลเหอหนานของจีน นับเป็นผู้ผลิตเนื้อสุกรรายใหญ่ของจีน ได้เสนอซื้อกิจการบริษัทสมิธฟิลด์ฟู้ดส์ของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นบริษัทเลี้ยงสุกรและแปรรูปเนื้อสุกรรายใหญ่ที่สุดในโลก เป็นเงิน 4.7 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือหากรวมหนี้สิน 2.4 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ แล้ว จะเป็นเงินรวม 7.1 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ นับเป็นการผนึกกำลังของบริษัทยักษ์ใหญ่ในอุตสาหกรรมเนื้อสุกรของทั้ง 2 ประเทศ

จีนนับเป็นประเทศที่บริโภคเนื้อสุกรเป็นหลัก โดยในปี 2555 บริโภคเนื้อสุกร 52.7 ล้านตัน ขณะที่บริโภคเนื้อประเภทอื่นๆ น้อยมาก เป็นต้นว่า เนื้อไก่ 13.5 ล้านตัน เนื้อวัว 5.6 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม สัดส่วนบริโภคเนื้อสุกรของจีนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากเดิมสัดส่วนสูงถึง 86% ของปริมาณการบริโภคเนื้อทั้งหมดในปี 2528 ได้ลดลงเหลือ 65% ในปัจจุบัน

สำหรับการซื้อกิจการนี้ยังไม่แน่นอนว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ

ประการแรก อาจจะมีบริษัทอื่นมาประมูลซื้อกิจการแข่งขัน เป็นต้นว่า เครือเจริญโภคภัณฑ์ของไทย บริษัท JBS ผู้ประกอบธุรกิจผลิตเนื้อจากเนื้อสัตว์รายใหญ่ของบราซิล ฯลฯ แต่ล่าสุดเครือเจริญโภคภัณฑ์ได้ออกแถลงข่าวว่าแม้สนใจซื้อกิจการของบริษัทสมิธฟิลด์ฟู้ดส์เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากไม่สามารถศึกษารายละเอียดได้ทัน จึงไม่ร่วมแข่งขันที่จะแย่งซื้อกิจการบริษัทแห่งนี้

ประการที่สอง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการด้านการลงทุนต่างประเทศของสหรัฐฯ ก่อนว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะความมั่นคงในด้านอาหาร ซึ่งหากผ่านขั้นตอนข้างต้น จะนับเป็นการซื้อกิจการของบริษัทจีนในสหรัฐฯ ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเป็นประวัติการณ์

สำหรับเนื้อหมูนับเป็นเนื้อสัตว์ที่มีปริมาณการบริโภคมากที่สุดในโลก จากตัวเลขของกระทรวงเกษตรของสหรัฐฯ ปี 2555 ทั่วโลกบริโภคเนื้อสุกรปริมาณมากถึง 104.9 ล้านตัน มากกว่าเนื้อไก่ 86.4 ล้านตัน และเนื้อวัว 55.8 ล้านตัน โดยจีนบริโภคเนื้อหมูมากที่สุดในโลก คือ 52.7 ล้านตัน นับเป็นสัดส่วนเกือบครึ่งหนึ่งของการบริโภคทั่วโลก รองลงมา คือ สหภาพยุโรป 20.4 ล้านตัน สหรัฐฯ 8.4 ล้านตัน สำหรับกลุ่ม AEC เวียดนามบริโภคมากที่สุด 2 ล้านตัน ฟิลิปปินส์ 1.4 ล้านตัน ขณะที่ไทยบริโภคไม่ถึงล้านตัน

ขณะที่จีนเป็นผู้ผลิตเนื้อสุกรรายใหญ่อันดับ 1 ของโลกเช่นเดียวกัน โดยในปี 2555 ผลิต 52.4 ล้านตัน รองลงมา คือ สหภาพยุโรป 22.6 ล้านตัน สหรัฐฯ 10.6 ล้านตัน สำหรับภูมิภาคอาเซียน เวียดนามผลิตมากที่สุด 2 ล้านตัน รองลงมา คือ ฟิลิปปินส์ 1.4 ล้านตัน

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าสหรัฐฯ แม้ผลิตเนื้อสุกรมากเป็นอันดับ 3 ของโลก แต่บริโภคน้อยกว่าการผลิต ทำให้เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยในปี 2555 ส่งออก 2.4 ล้านตัน รองลงมา คือ สหภาพยุโรป 2.2 ล้านตัน คานาดา 1.2 ล้านตัน ขณะที่ญี่ปุ่นเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ที่สุดในโลก 1.3 ล้านตัน รองลงมา คือ รัสเซีย 1.1 ล้านตัน สำหรับใน AEC แม้ฟิลิปปินส์ผลิตเนื้อสุกรมารองจากเวียดนาม แต่บริโภคมากกว่าปริมาณการผลิต ทำให้ต้องนำเข้า 0.14 ล้านตัน

สำหรับการซื้อกิจการบริษัทสมิธฟิลด์ฟู้ดส์ครั้งนี้ หากประสบสำเร็จ จะนับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากต่อบริษัทว่งฮุยในหลายด้าน

ประการแรก บริษัทสมิธฟิลด์ผู้ผลิตสัตว์ปีกชั้นนำที่มีจุดเด่น คือ เป็นผู้ประกอบธุรกิจแบบครบวงจร ตั้งแต่การเพาะพันธุ์ การเลี้ยง การแปรรูป จนถึงการจัดจำหน่าย ทำให้สามารถควบคุมคุณภาพเนื้อสุกรตลอดห่วงโซ่อุปทานได้อย่างดี ซึ่งปัญหาคาคุณภาพเนื้อสุกร นับเป็นจุดอ่อนสำคัญของบริษัทจีนที่มีเรื่องอื้อฉาวในเรื่องนี้บ่อยครั้ง

ประการที่สอง จะเกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากสหรัฐฯ เกี่ยวกับการเลี้ยงและแปรรูปเนื้อสุกรมายังประเทศจีน โดยแทนที่จะจำหน่ายในรูปแบบเนื้อหมูแช่แข็งตามเขียงหมู ก็แปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นแฮม เบคอน และไส้กรอก จำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ต เช่นเดียวกันกรณีของสหรัฐฯ จะบริโภคเนื้อสุกรในรูปแบบของแฮมสูงถึง 31% ไส้กรอก 20% และเบคอน 18% ทั้งนี้ อุปสงค์ต่อผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีแนวโน้มเติบโตสูงมากในประเทศจีน เนื่องจากครอบครัวคนจีนมีขนาดเล็กลง กลายเป็นสังคมเมืองที่ประชาชนไม่มีเวลาทำอาหารเอง จะเปลี่ยนมาบริโภคอาหารพร้อมรับประทานหรือกึ่งพร้อมรับประทาน

ประการที่สาม บริษัทสมิธฟิลด์ผู้ผลิตสัตว์ปีกชั้นนำเป็นเจ้าของแบรนด์เนมต่างๆ ที่มีชื่อเสียงของโลก เป็นต้นว่า Armour, Eckrich, Cook's, Farmland, John Morrell, Patrick Cudahy, Gwaltney, and Healthy Ones ฯลฯ ปัจจุบันจีนมีปัญหาด้านความปลอดภัยด้านอาหาร ทำให้คนจีนเชื่อถือในสินค้าอาหารที่ใช้แบรนด์ต่างชาติมากกว่าแบรนด์ของจีน ดังนั้น หากวางสินค้าจำหน่ายโดยใช้แบรนด์สหรัฐฯ จะทำให้สามารถจำหน่ายในราคาสูงขึ้นมาก

ประการที่สี่ จะสามารถนำเข้าเนื้อสุกรของบริษัทสมิธฟิลด์ผู้ผลิตจากสหรัฐฯ เข้ามาจำหน่ายในจีน ซึ่งเป็นตลาดเนื้อสุกรใหญ่ที่สุดในโลก ทั้งนี้ ในระยะที่ผ่านมาแม้บริษัทสหรัฐฯ จะพยายามเจาะตลาดเนื้อสุกรของจีน ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ที่สุดในโลก แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าใดนัก โดยสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือ เนื้อสุกรของสหรัฐฯ ใช้สารเร่งเนื้อแดง ractopamine ซึ่งถูกห้ามใช้ในหลายประเทศ เช่น รัสเซีย สหภาพยุโรป จีน รวมถึงไทยด้วย สำหรับบริษัทสมิธฟิลด์ผู้ผลิตมีความก้าวหน้ามากในการยกเลิกการใช้สารเร่งเนื้อแดงนี้ โดยปัจจุบันผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรเป็นสัดส่วนครึ่งหนึ่งของบริษัทแห่งนี้จะปราศจากสารเร่งเนื้อแดง ทำให้สามารถส่งมาจำหน่ายในจีนง่ายขึ้นมาก